

keresztül, átadva sötét anyagának egy részét. Ki tudja, lehet, hogy ez a tényleges helyzet, mindenesetre a két sáv több helyen is kapcsolódik.

Számos rajzról hiányzik a Vörös Folt, noha készítésük idején a CM-en vagy annak közelében tartózkodott. Ez talán a SEB-hez hasonló, 3–4 közötti intenzitásának és a Jupiter alacsony horizont feletti magasságának tudható be. Narancsos ováljáról ezúttal sem készült CM-mérés, de a rajzok alapján elmondható, hogy megindult a folt, jelenleg (június-július) a közepének 160–170 fok a hosszúsága a II. forgási rendszerben. Ezek szerint rendes éves mozgásának több mint harmadát tette meg nem egészen két hónap alatt. Különös ez akkor is, ha figyelembe vesszük, hogy adataink a „sziderikus” CM-értékeket tartalmazó Meteor csillagászati évkönyv alapján készültek. Az ebből származó hiba az oppozíció és a K-i kvadratúra közötti időszakban ugyanis néhány fok nagyságrendű lehet (l. Vaskúti György cikkét a Meteor 1994/11. számában). Vicián többször is jelzett egy, a folthoz É-ről odatapadó ovált. Július 2-án a SEBs-t részakította meg a GRSB-nél, mely a SEBZ ütötte hasadékban folytatódott. Ezt megelőzően június 3-án a GRS Üreg igen sötét volt, látszólag bekebelezte a SEB a Vörös Foltot.

VINCZE IVÁN

Szabadszemes jelenségek

Az elmúlt évek észleléseiből I.

Állatövi fény

Csukás Mátyás és Kósa-Kiss Attila (Nagyszalonta, Románia) 1993. szeptember 25-én hajnalban (2:30 UT) a Mueller (1993a) üstökös észlelése közben figyelt fel a jelenségre. Csukás az égi háttérből jól kiemelkedőnek, de a Tejútnál halványabbnak, ködszerűbbnek írta le. Az Oroszlán csillagai közül indult ki, és hegye valamivel túlnyúlt a Rák csillagképen. Alapja az átlagosnál szélesebb (20°), magassága 40° volt.

Csabai István (Szolnok) és Gyenizse Péter (Komló) Szolnok határától 4–5 km-re délre figyelték meg az „ál-Tejutat” 1994. április 4-én és 5-én este. A Bika csillagképből indult ki 7° – 8° szélesen, és az Ikrék csillagai között ért véget. Megfigyelését a téli Tejút kissé megnehezítette. Mindkét észlelésről rajz is készült.

Együttállások

Ebben a témakörben Ravasz Bálint (Gyopárosfürdő) volt a legszorgalmasabb. 1990–93 között összesen 12 Hold-csillag, Hold-bolygó és bolygó-bolygó együttállást figyelt meg. Rajta kívül még Brlás Pál (Szeged), Nagy Gábor (Hejőpapi) és Zajácz György (Debrecen) küldött be 3, 1 ill. 2 db észlelést. A legszebb együttállásokat 1991-ben figyelték meg észlelőink.

1991. június 15-én este igen látványos kis háromszöget alkotott a Vénusz, a Jupiter és a Mars, alig 4°-ra a háromnapos holdsarlótól. A feltűnő jelenségről Nagy és Zajácz küldött be részletes leírást és rajtot. A három bolygó közelségét laikusok is megcsodálták (idézet Zajácz leveléből): „17-én hétfőn este távcsöves bemutatásra hívtak egy Debrecen közelében éppen akkor beinduló iskolai táborba. Ezen az estén a három előbb említett bolygó egy kis, közel derékszögű háromszöget alkotott. A gyerekek nagy ámulattal figyelték szabad szemmel és távcsövel is az együttállást. A 63/840-es Telementor H-25-ös okulárja látómezejének peremén mindhárom bolygó látszott.”

Nem egészen három hónappal később, szeptember 7-én hajnalban (3:30 UT) Brlás figyelte meg a 30 órás holdsarló, a Jupiter, a Merkúr, a Regulus és a távolabb látszó Vénusz együttállását.

Zöld sugár

1992-ben Károlyi Gábor (Debrecen) és Nagy Gábor (Hejőpapi), 1993-ban Pap Csaba (Veszprém) küldött be összesen hat leírást (a Meteor 1992/11. számában megjelenteken túl) erről az érdekes jelenségről. Ezek közül most csak Nagy Gábor 1992. december 24-i esti megfigyelésének néhány sorát közöljük: „Ahogy a Nap közeledett a látóhatárhoz, egyre feltűnőbbé vált a zöldes ív jelenléte,, mely a Nap tetején nyugodott. Még teljes terjedelmével a horizont fölött látszott, amikor szenzációs látvánnyal ajándékozott meg. Két oldaláról egy-egy hullám haladt felfelé, melyek mind keskenyebbek lettek a légköri mozgások miatt. A csúcson egyesülve hirtelen zöld színt öltöttek, majd felemelkedtek és szétterültek. Tökéletesen zöld színük volt.”

GYENIZSE PÉTER

Belépési nyilatkozat

Kérem felvételemet a Magyar Csillagászati Egyesületbe

Név: .....

Cím: .....

Szül. dátum: ..... év ..... hó ..... nap

Telefonszám: .....

rendes tagként (a tagdíj összege 1995-re 700 Ft, illetmény:
Meteor csillagászati évkönyv 1995, MCSE Körlevél)

pártoló tagként (a tagdíj összege 1995-re 1400 Ft, illetmény:
Meteor csillagászati évkönyv 1995 és az MCSE Meteor c. havi folyóirata)

A tagdíjat a jelentkezési lappal egyidejűleg az MCSE címére (1461 Budapest,
Pf. 219.) kérjük feladni rózsaszín postautalványon!